

Nr 124.

Ankom till riksdagens kansli den 11 maj 1945 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1945/46, i vad avser socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

Statens allmänna fastighetsfond.

1:o) **Vissa byggnadsarbeten vid statens sinnessjukhus m. m.** Beträffande ifrågavarande anslag (propositionen nr 1, kapitalbudgeten, bilaga 3, punkt 1 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 4 januari 1945) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

Statens utlåningsfonder.

2:o) **Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer. Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 2 och 3) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

3:o) **Statens bosättningslånefond.** Kungl. Maj:t har (punkt 4, s. 2 och 3) föreslagit riksdagen att till Statens bosättningslånefond för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 7 000 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehaft en inom andra kammaren av herrar *O. F. Persson* i Landafors och *G. Kempe* väckt motion (II: 398), vari hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om proposition med förslag till sådana bestämmelser för statens bosättningslån, att dessa genom årlig amortering skola vara återbetalda inom tio år från lånets utbetalande samt att lånen skola vara räntefria.

Vidkommande motionsyrkandena har det ansetts att en generell utsträckning av amorteringstiden utöver fem år bör undvikas med hänsyn bland annat till att kontrahenterna under de första åren av äktenskapet i allmänhet torde ha de bästa ekonomiska förutsättningarna för fullgörande av lånevillkoren, varför lånetiden har ansetts böra göras relativt kort. Utskottet är ej för sin del berett tillstyrka införande av en tioårig amorteringstid.

Utskottet.

Vad angår räntefrågan vill utskottet erinra om att det alltsedan bosättningslånefondens tillkomst förutsatts, att direkta förluster å och administrationskostnader för låneverksamheten skulle täckas av skattemedel, medan däremot av låntagarna skulle uttagas en ränta, motsvarande ungefär statens egen upplåningsränta. För att undvika alltför stora variationer i fråga om räntan å lån, beviljade under skilda budgetår, förutsattes, att räntan icke finge understiga medelräntan för statens fonderade upplåning under de tre budgetår, som närmast föregått det, varunder lånet beviljats. Från dessa utgångspunkter är räntan å lån, som utlämnas under innevarande budgetår, bestämd till 4 procent. Av motionärerna föreslagen ändring i nämnda grundsatser för fördelning å skattemedel och å låntagarna själva av de med bosättningslånerörelsen förenade kostnaderna är utskottet icke berett att tillstyrka.

Kungl. Maj:ts anslagsberäkning giver icke utskottet anledning till erinran.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

a) att riksdagen må med bifall till Kungl. Maj:ts förslag till *Statens bosättningslånefond* för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 7 000 000 kronor;

b) att motionen II:398 ej må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Fonden för låneunderstöd.

4:o) Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet. Tillägglån till viss bostadsbyggnadsverksamhet. Lån till uppförande och förbättring av lantarbetarbstäder. Lån till bostadsförbättringsverksamhet. Beträffande ifrågavarande anslag (punkterna 5—8) kommer utskottet att senare avgiva utlåtande, vilket härmed

anmäles.

5:o) Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler. Kungl. Maj:t har (punkt 9, s. 4) föreslagit riksdagen att till Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

Till ifrågavarande ändamål har riksdagen för budgetåret 1942/43 anvisat ett reservationsanslag å 1 500 000 kronor. Därjämte har å allmän beredskapsstat III för innevarande budgetår uppförts ett anslag å 2 000 000 kronor till samma ändamål.

Utskottet.

Under hänvisning till vad utskottet i sitt, av riksdagen härutinnan godkända utlåtande nr 5 vid punkten 16:o) anfört, hemställer utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag,

att riksdagen må till *Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1945/46 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

6:o) **Lån till kolonisation för estlandssvenskarna.** Beträffande ifrågavarande anslag (punkt 10) har riksdagen fattat beslut (skr. nr 105), varom utskottet härmed velat

erinra.

Fonden för förlag till statsverket.

7:o) **Förlagskapital åt centraldepån för blindas arbeten.** Med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 11 s. 5) hemställer utskottet,

att riksdagen må medgiva, att det för budgetåret 1941/42 anvisade reservationsanslaget till Förlagskapital åt centraldepån för blindas arbeten må disponeras jämväl under budgetåret 1945/46.

Stockholm den 11 maj 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Närvarande: se under utlåtandet nr 123.
